

Voor GroenLinks zijn drie hoofdthema's belangrijk: Groen, Gezond en Geluk, ook wel vertaald als Menselijk, Eerlijk en Duurzaam.

GroenLinks denkt steeds na hoe we zo slim mogelijk kunnen investeren in onze toekomst.

Daartoe nemen wij u vandaag mee in de 10 speerpunten waarmee onze fractie in maart 2022 is gekozen in deze raad.

1. Inwoners écht betrekken

GroenLinks vindt het belangrijk om gebruik te maken van alle goede ideeën die onder onze inwoners leven. GroenLinks gaat een burgerpanel inrichten. Alle inwoners van Nederweert krijgen zo de kans om mee te denken én te beslissen over de toekomst van Nederweert.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Klachtafhandeling
- Burgerparticipatie
- Implementatie van de Wet Open Overheid
- Bescherming persoonsgegevens
- Transparante besluitvorming

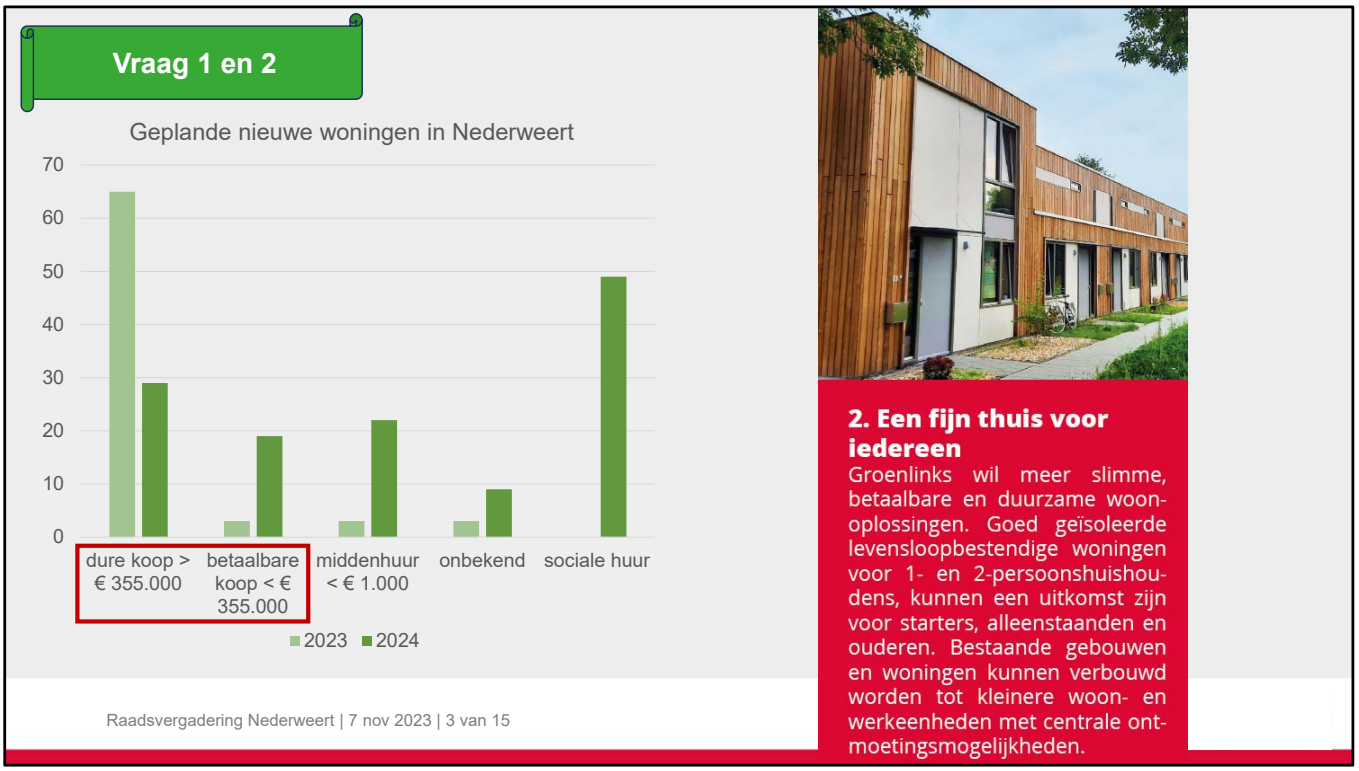
GROENLINKS NEDERWEERT

Ons eerste speerpunt was: inwoners écht betrekken.

In dit kader zien wij in Nederweert verbetermogelijkheden zoals hier is aangegeven.

GroenLinks Nederweert vindt het van groot belang dat burgers weer vertrouwen krijgen in politiek en overheid. We zien het in dit kader als ónze verantwoordelijkheid om:
- de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk te vertegenwoordigen;
- het college kaders aan te reiken en
- het handelen van het college op hoofdlijnen te controleren.

Hierbij zijn wij altijd bereid om verantwoording af te leggen over ons doen en laten.
Iedereen mag ons hierop dan ook blijven aanspreken.

Ons tweede speerpunt was: een fijn thuis voor iedereen.

Onze gemeente heeft een overeenkomst gesloten om vóór 2030 800 nieuwe woningen te realiseren. De GroenLinks-fractie voorziet hierbij problemen omdat de stikstofuitstoot binnen een afstand van 25 kilometer tot een Natura2000-gebied gewogen moet worden om een natuurvergunning te krijgen.

In de hier getoonde figuur is te zien dat het college zowel in 2023 (lichtgroene balken) als in 2024 (donkergroene balken) meer dure koopwoningen (aan de meest linker zijde) dan betaalbare koopwoningen heeft gepland. Betaalbare koopwoningen zijn echter hard nodig voor starters, voor echtparen die in een scheiding liggen en voor echtparen waarvan de kinderen de deur uit zijn.

Voor het verduurzamen van sociale huurwoningen doen woningbouwverenigingen wat zij kunnen. Voor betaalbare koopwoningen met een slecht energielabel, komen vanaf 2024 subsidiemogelijkheden beschikbaar om deze te isoleren.

Dit leidt tot de volgende twee vragen aan het college:
1. Waarom zet u niet primair in op betáálbare koopwoningen in plaats van dure?
2. Hoe zorgt u ervoor dat mensen met een betaalbare koopwoning, én een slecht energielabel, weten dat zij volgend jaar in aanmerking komen voor een isolatiesubsidie?

Vraag 3 en 4

3. De jeugd heeft de toekomst
GroenLinks wil onze regio aantrekkelijker maken voor jongeren. Jongeren moeten volop mogelijkheden krijgen om hier aan een fijne toekomst én aan een mooie carrière te werken. GroenLinks zoekt hiervoor samenwerking over de gemeente- en provinciegrenzen heen.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Ontmoetings- en uitgaansplekken voor jongeren
- Opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor jongeren

GROENLINKS NEDERWEERT

Ons derde speerpunt was: de jeugd heeft de toekomst.

In het coalitieakkoord staat dat het college een denktank gaat ondersteunen van en voor jongeren om, naar behoefte, de totstandkoming van voorzieningen én activiteiten te stimuleren. Maar in deze begroting vinden wij hier niets over terug.

De ingestuurde aanvraag regio-deal Midden-Limburg vraagt om meer hoogopgeleide en praktisch geschoolde jongeren om aan de groeiende tekorten op de arbeidsmarkt te voldoen. Maar ook in dat document staat niets over onderzoek naar behoeften onder jongeren.

Dit leidt tot de volgende vragen aan het college:
3. Hoever bent u met de denktank van en voor jongeren?
4. Biedt de huidige begroting voldoende ruimte om te komen tot voorzieningen en activiteiten die jongeren aanspreken?

Vraag 5 en 6

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- opleidingen in de techniek, zorg, kinderopvang, onderwijs en politie
- zorgvuldige aanbestedingen waarbij mkb-ers uit de buurt kansrijk zijn

4. Sociale en groene werkgelegenheid
Het midden- en kleinbedrijf speelt een grote economische en sociale rol en moet dat kunnen blijven doen. Aanbestedingen door de overheid moeten kansrijk zijn voor mkb-ers uit de buurt. GroenLinks wil investeren in het opleiden voor de zorg, de kinderopvang, het onderwijs en de politie.

GROENLINKS NEDERWEERT

Ons vierde speerpunt was: sociale en groene werkgelegenheid.

In het coalitieakkoord staat dat er een bedrijfsverzamelgebouw ontwikkeld wordt voor startende ondernemers en sociale initiatieven. Wij zijn benieuwd hoever het college hiermee is.

Ook staat in het coalitieakkoord dat bij aanbestedingen voorrang gegeven wordt aan lokale ondernemingen, waar wettelijke ruimte dat toestaat. Toch hebben wij geconstateerd dat het ontwerp voor de nieuwe Pinnenhof enkelvoudig is gegund aan een architect uit Maastricht. Onze fractie heeft een aantal kritische vragen over het collegevoorstel dat ertoe geleid heeft om af te wijken van een meervoudige aanbesteding. Wij pleiten ervoor dat onze rekenkamer hier nog eens heel goed naar kijkt.

Voor vandaag beperken wij ons tot de volgende vragen aan het college:

5. Hoever bent u met het bedrijfsverzamelgebouw dat ontwikkeld wordt voor startende ondernemers en sociale initiatieven?
6. Hoe zorgt u ervoor dat lokale ondernemingen bij aanbestedingen voorrang krijgen, waar wettelijke ruimte dat toestaat?

Amendement 4

5. Beschermen van de leefomgeving
Er zijn wetten en regels die onze gezondheid moeten beschermen. GroenLinks gaat hierop handhaven. Ook gaan wij investeren in samenwerking tussen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties zodat alle partijen kunnen verduurzamen.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Gezonde natuur
- Schoon water
- Gezonde lucht

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 6 van 15

GROENLINKS NEDERWEERT

Ons vijfde speerpunt was: beschermen van onze leefomgeving.

In de huidige begroting reserveert het college voor de transitie buitengebied:
- € 200.000 voor het opstellen van het programma buitengebied;
- € 75.000 voor de uitvoering van LPLG en koploperprojecten;
- € 75.000 voor de motie niet alles kan overal en
- € 50.000 voor het intrekken van latente vergunningen, een sloopregeling én het programma luchtkwaliteit.

Maar, het buitengebied van Nederweert is nog nooit zo uit balans geweest als nu.

Juist in Nederweert bestaan grote problemen op het gebied van stikstof, verdroging, waterkwaliteit, biodiversiteit, fijnstof en geur.
Agrariërs die in aanmerking komen voor de stoppersregelingen (LBV+ of LBV), verdienen een duidelijk kader om een goede afweging te maken over hun toekomstmogelijkheden.
Aan de andere kant moeten de gezamenlijke overheden erop toezien dat er geen nieuwe activiteit terugkomt die óók negatief uitpakt voor natuur, water of lucht, als stallen worden afgebroken met belastinggeld.

Nederweert kent de volgende LPLG-koploperprojecten:

- Verplaatsing van intensieve veehouderijen en graszodenbedrijven die nabij de N2000-gebieden liggen;
- Poort naar de Peel / Moostlossing / Mussenbaangebied / Dal van de Aa
- Gebiedsvisie Weerterbos/Laarderheide (o.a. herstel hydrologie)
- Beekdalbrede benadering Tungelroyse beek

6. Herstellen van de natuur
GroenLinks wil natuurvriendelijke zones om de Groote Peel, Sarsven de Banen en het Weerterbos heen om deze waardevolle natuur beter te beschermen. Ook willen we deze natuurgebieden met elkaar verbinden door bermen, sloten, beken en/of kanalen zodat er meer soorten planten en dieren kunnen leven.

GROENLINKS NEDERWEERT

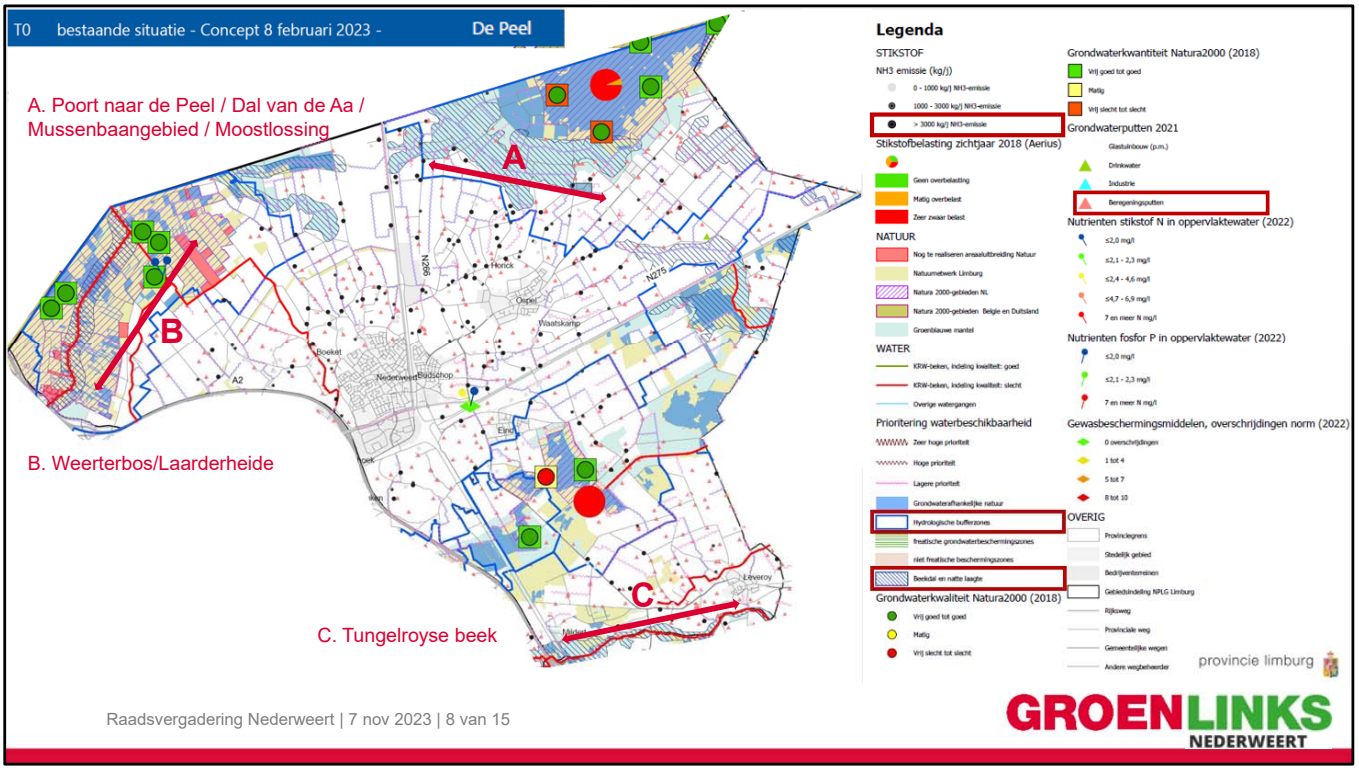
Het Rijk stelt via het Nationaal Programma Landelijk Gebied € 24,3 miljard beschikbaar voor provincies om gebiedsprogramma's op te stellen voor gezonde natuur, schoon water en schone lucht.

In haar reactie op het Limburgs Programma Landelijk Gebied van twee weken geleden, vraagt de minister onze provincie om vóór 1 maart 2024, gebiedsprogramma's in te dienen - samen met concrete maatregelenpakketten voor overgangszones en koploperprojecten - waarmee al in 2024 gestart kan worden.

Hier ziet u alle koploperprojecten uit het Limburgs Programma Landelijk Gebied die betrekking hebben op onze gemeente. In Nederweert, met drie door stikstof zwaar overbelaste Natura2000-gebieden en een grote verwevenheid van wonen en bedrijvigheid, schuren de verschillende rijksopgaven meer dan in welke andere Limburgse gemeente ook.

Daarom stelt de GroenLinks-fractie voor dat de gemeente Nederweert, samen met de provincie, vóór 1 maart 2024 een gebiedsprogramma opstelt specifiek voor onze eigen gemeente, waarin concrete maatregelenpakketten worden uitgewerkt zowel voor overgangszones als voor koploperprojecten.

Om dit proces kracht bij te zetten, én om initiatieven mogelijk te maken die nu al bijdragen aan gezonde natuur, schoon water en schone lucht, stelt de GroenLinks-fractie voor om eenmalig een bedrag van maximaal € 1.000.000 te onttrekken uit de algemene reserves.

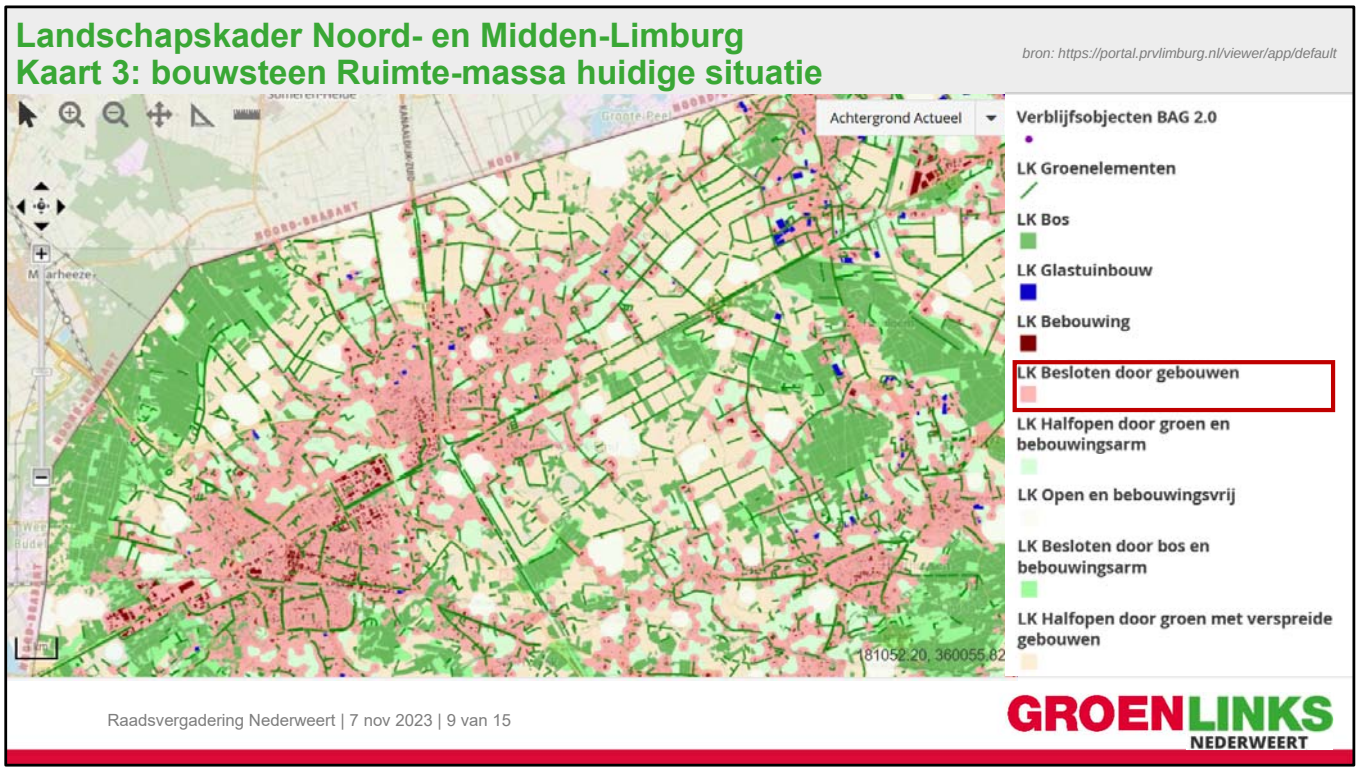

Dit plaatje toont aan hoe erg de koploperprojecten schuren binnen onze gemeente:

- Alle zwarte punten staan voor ammoniakemissie uit intensieve veehouderijen;
- Alle roze punten geven de vele beregeningsputten weer;
- De blauwe lijnen begrenzen de hydrologische bufferzones om onze natuurgebieden;
- De blauw gearceerde gebieden geven de beekdalen en natte laagten aan.

Om te komen tot gezonde natuur én schoon water zouden binnen de blauwe lijnen en in de blauw gearceerde stukken eigenlijk:
- álle intensieve veehouderijen (dus de dikke zwarte punten) moeten verdwijnen;
- álle beregeningsputten (dus de roze punten) en drainagesystemen moeten worden verwijderd en
- ál het gebruik van mest én bestrijdingsmiddelen moeten worden verboden.

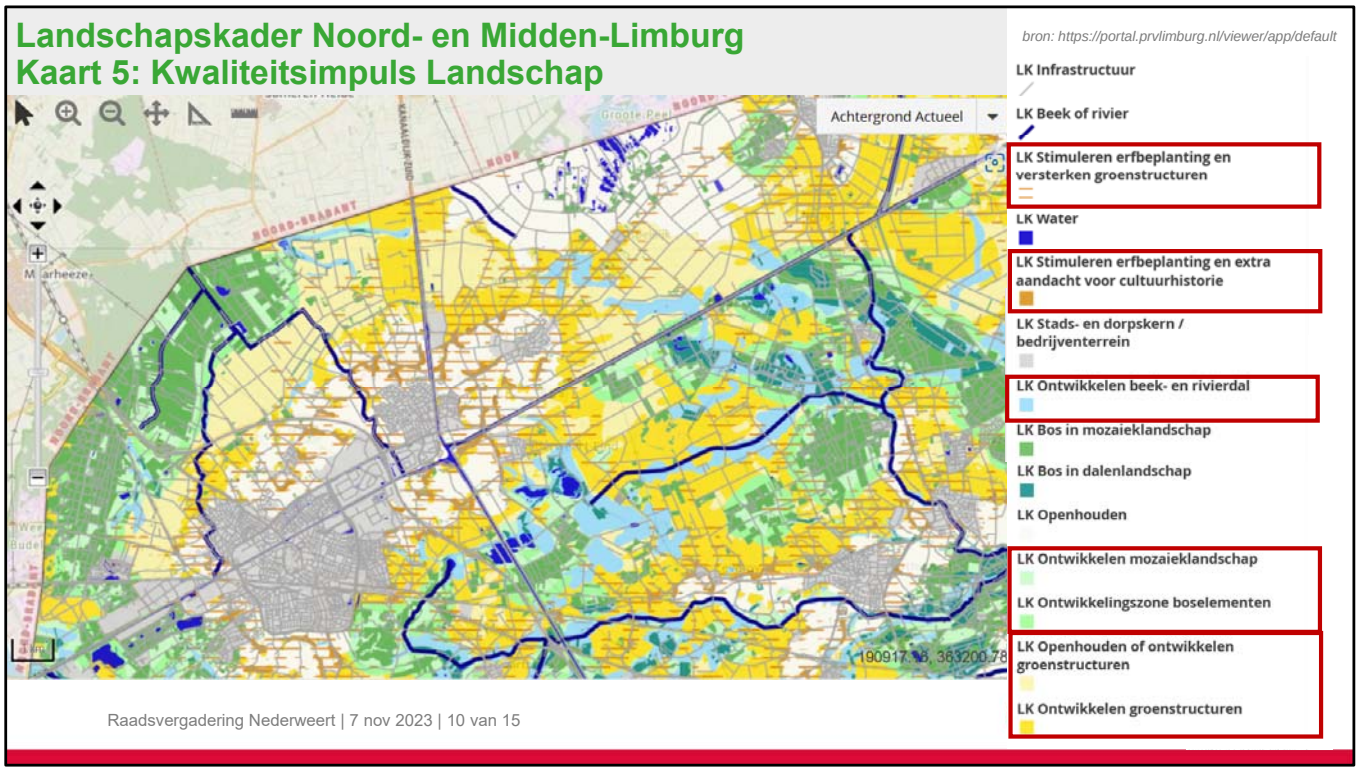
De rode letters A t/m C geven aan waar de gelokaliseerde koploperprojecten samenkomen.

In het kader van schone lucht kan het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg handig zijn. Op Kaart 3 ziet u de zogeheten Ruimte-massa in onze gemeente.

Wat opvalt is dat de ruimte die besloten wordt door gebouwen (hier weergegeven in het roze) als een inktvlek verspreid ligt over ons hele gemeentelijke oppervlak. Het betreft vooral intensieve veehouderijen en woningen.

Het is niet moeilijk in te zien dat dit zorgt voor grote uitdagingen op het gebied van fijnstof, geur en veilig gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.

Aan de andere kant biedt Kaart 5, ”Kwaliteitsimpuls Landschap”, houvast wat waar ontwikkeld mag worden:
- erfbeplanting en groenstructuren in de bruin gearceerde gebieden, met extra aandacht voor cultuurhistorie op de bruine plaatsen;
- beekdalen in de lichtblauwe gebieden;
- groenstructuren in de lichtgele en felgele gebieden en
- mozaïeklandschap of boselementen in de lichtgroene gebieden.

Al met al ligt er wat de GroenLinks-fractie betreft voldoende basis om slimme integrale ruimtelijke keuzes te kunnen maken voor nieuw te ontwikkelen woningbouw én – mocht dat écht nodig zijn - een extra industrieterrein, zonder al te grote concessies te doen aan gezonde natuur, schoon water of schone lucht.

Onze fractie denkt daarom dat het mogelijk is om vóór 1 maart 2024 een toetsingskader te hebben voor luchtkwaliteit én een integraal gebiedsprogramma met concrete maatregelenpakketten voor overgangszones en koploperprojecten in lijn met de doelen zoals die geformuleerd zijn in het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Om deze ambitie kracht bij te zetten én om initiatieven die bijdragen aan gezonde natuur, schoon water en schone lucht direct mogelijk te maken, stelt onze fractie dus voor om in 2024 eenmalig een bedrag van maximaal € 1.000.000 onttrekken aan de algemene reserves. Hiervoor dienen wij Amendement 4 in.

Ons zevende speerpunt was: investeren in onze kleinsten.

In Nederweert staat onvoldoende geschoold personeel voor de groep bij de Voor- en Vroegschoolse Educatie. Voorschoolse Educatie gebeurt op peuterspeelzalen of in kinderdagverblijven en gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk. Onderzoek toont aan dat hoe jonger je investeert in een goede omgeving voor kinderen, hoe meer positieve impact dat heeft op hun situatie op 30-jarige leeftijd. Deze mensen worden gelukkiger, gezonder, hebben betere banen en minder psychosociale problematiek.

GroenLinks dient vandaag Amendement 5 in om in 2024 een pilot te starten voor professioneel taalonderwijs Nederlands voor volwassen vluchtelingen, arbeidsmigranten en inwoners die problemen hebben met lezen en schrijven. Het aanbieden van professioneel taalonderwijs is niet alleen van belang voor de volwassenen zelf, maar juist in het belang van hun kinderen/toekomstige kinderen. Ouders die de Nederlandse taal beheersen zijn zelfredzamer. Zij hoeven geen beroep te doen op hun kind als tolk in situaties waarin dit volstrekt ongepast is. Ook kunnen ouders die het Nederlands beheersen hun kinderen voorlezen uit Nederlandse kinderboeken en hun kinderen helpen met schoolwerk.

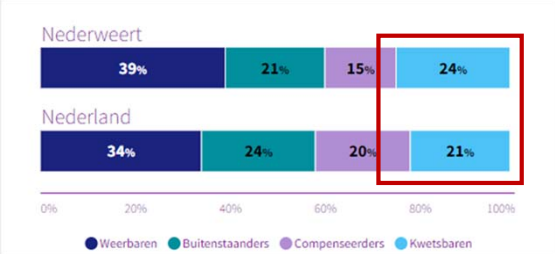
Daarnaast hebben gemeenten de wettelijke zorgplicht voor huisvesting van scholen en daarmee ook voor de luchtkwaliteit in klaslokalen. Landelijk bestaan hier grote zorgen over. Dit brengt ons tot de volgende vraag aan het college:

7. Bent u bereid om periodiek verslag uit te brengen aan de raad over de gemeten CO2-concentraties en temperaturen in peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en klaslokalen?

Motie 11
& Vraag 8

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- De groeiende groep kwetsbaren

8. Armoedebestrijding en zorg
GroenLinks is voorstander van preventieve armoedebestrijding. Door afspraken met woningbouwcorporaties, scholen, energieleveranciers en zorgverzekeraars kunnen vaste lasten beheersbaar blijven en worden betaalproblemen onmiddellijk gesignaleerd en aangepakt.

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 12 van 15

GROENLINKS NEDERWEERT

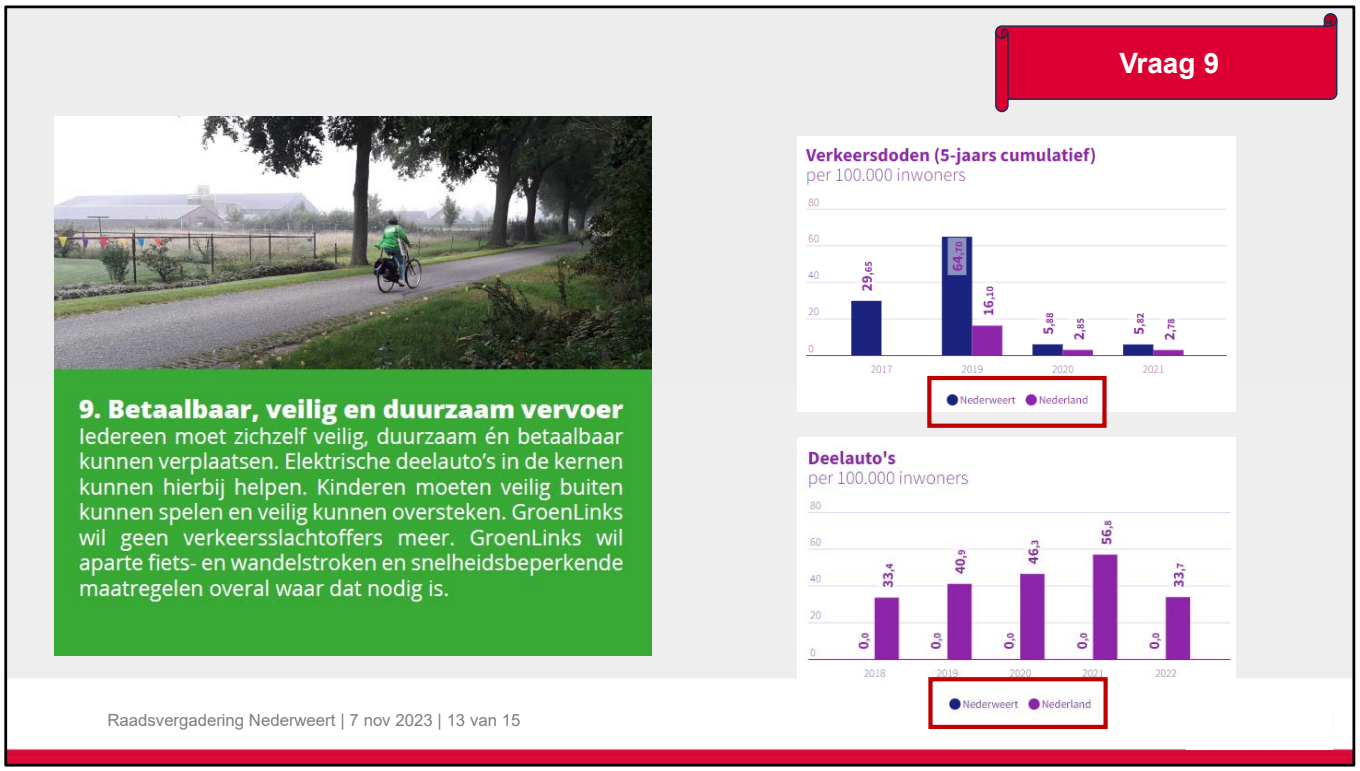
Ons achtste speerpunt was: armoedebestrijding en zorg.

In Nederweert bestaat met 24% een relatief grote groep kwetsbaren, vergeleken met de rest van Nederland. Dit zijn niet alleen mensen met een bijstandsuitkering, maar ook werkenden in cruciale beroepen als zorg, kinderopvang, of openbaar vervoer.

Veel gemeenten doen iets bovenwettelijks om armoede te bestrijden. Denk hierbij aan het verhogen van de inkomensgrens om in aanmerking te komen voor de energietoeslag naar 130%, 140% of zelfs 150% van de bijstandsnorm. Ook zijn er gemeenten die flexibeler omgaan met bijstandsgerechtigden op het gebied van bijverdienmogelijkheden, of als zij op proef willen samenwonen.

De GroenLinks-fractie is van mening dat onze meerjarenbegroting mogelijkheden biedt om ook in Nederweert iets bovenwettigs te doen om armoede te bestrijden en daartoe dienen wij Motie 11 in.

Ten aanzien van de te ontwikkelen woon-zorgvisie, maakt onze fractie zich vooral zorgen over de demografische ontwikkelingen buiten de kern van Nederweert. Hierover hebben wij de volgende vraag aan het college.
8. Hoe gaat u ons als raad meenemen bij de te ontwikkelen woon-zorgvisie?

Ons negende speerpunt was: betaalbaar, veilig en duurzaam vervoer.

In het bovenste plaatje ziet u dat er in Nederweert (de donkerblauwe balken) ook in 2021 nog steeds relatief veel verkeersdoden vallen vergeleken met de rest van Nederland (de paarse balken). Vergeleken met de rest van Limburg of vergeleken met onze buurgemeente Peel en Maas ontstaat een vergelijkbaar beeld.

De uitvoering van het in februari 2020 vastgestelde mobiliteitsplan verloopt langzaam. Ondertussen holt ook het openbaar vervoerssysteem steeds verder achteruit. Onze inwoners kunnen nauwelijks zonder auto. Maar niet iedereen kan zich een eigen auto veroorloven.

GroenLinks verwacht dat elektrische deelauto's en/of elektrische deelfietsen onze inwoners kunnen helpen. In het onderste plaatje ziet u dat Nederweert (ook hier in het donkerblauw) op het gebied van deelauto's ver achterloopt op de rest van Nederland. Ook hier zien we vergeleken met de rest van Limburg of vergeleken met onze buurgemeente Peel en Maas eenzelfde beeld.

Dit leidt tot de volgende vraag aan het college:

9. Hoe kijkt u aan tegen het inzetten van elektrische deelauto's en/of elektrische deelfietsen ten behoeve van betaalbare, veilige en duurzame mobiliteit?

Motie 10
& Vraag 10

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- de bescherming van materieel en immaterieel cultureel erfgoed
- cultuur als middel om te verbinden

10. Mensen maken cultuur
GroenLinks staat voor steun aan verenigingen. Ons cultureel erfgoed moet beter beschermd worden. Groenlinks ziet veel verbetermogelijkheden voor een succesvolle integratie van statushouders en arbeidsmigranten. Actief beleid van de gemeente biedt betere kansen op een geslaagde inburgering. GroenLinks wil actief beleid om discriminatie, pesten, geweld en uitsluiting tegen te gaan.

GROENLINKS NEDERWEERT

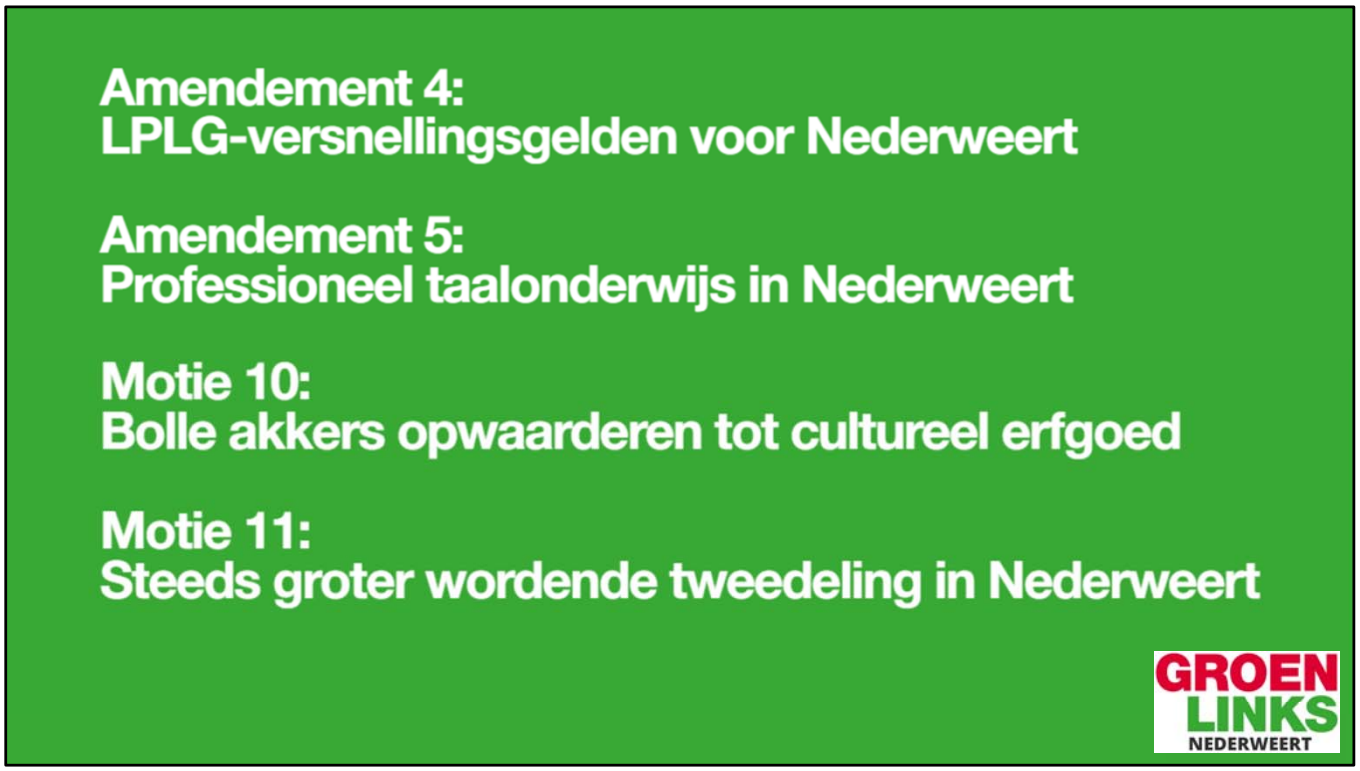
Ons tiende en laatste speerpunt was: mensen maken cultuur.

GroenLinks stelt voor om een verbinding te leggen tussen cultureel erfgoed en toerisme & recreatie. Buiten de Eynderhoof, is er in Nederweert relatief weinig aandacht voor cultuurhistorie. Maar onze bolle akkers vormen een uniek landschapskenmerk.

Vroeger brachten boeren elk jaar opnieuw stalmest op hun akkers en vervolgens ploegden ze hun akkers zo dat deze karakteristieke bolling is ontstaan. Onze bolle akkers zijn nog vanaf een beperkt aantal plaatsen in de gemeente zichtbaar. De GroenLinks-fractie zou deze plekken graag opwaarderen tot cultureel erfgoed. Er zouden informatiepanelen of bordjes met QR-codes geplaatst kunnen worden. Wandel- en fietsroutes kunnen hier langs geleid worden. Hiervoor dienen wij Motie 10 in.

Tot slot denken wij dat samenwerking met de gemeente Weert kan leiden tot betere bescherming van ons materieel en immaterieel cultureel erfgoed.

Dit leidt tot onze laatste vraag aan het college:
10. Denkt u dat samenwerking met de gemeente Weert kan helpen om te komen tot een regionaal archief-, cultuur- en informatiecentrum ?

De door onze fractie opgestelde moties en amendementen staan hier voor de volledigheid nog een keer op een rij.

En hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze algemene beschouwingen.